

Summer 2026, Volume 15, Issue 2

The Effectiveness of “Financial Literacy Education” on Occupational Self-Esteem and Financial Anxiety among Master’s Students in Sabzevar City

Mohammadreza Farshad^{1*}, Seyed Fouad Mousavi Jarahi², Hanieh Sadeghi Nasab³

1- Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran.

2- M.A. in Personality Psychology, Islamic Azad University, Sabzevar Branch, Sabzevar, Iran.

3- Undergraduate Student of Educational Sciences, Department of Educational Sciences and Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran.

Corresponding author: Mohammadreza Farshad, Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran.

Email: Mr.farshad@hsu.ac.ir

Received: 2025/12/3

Accepted: 2026/02/16

Abstract

Introduction: Master’s students, at the threshold of entering the job market, require skills such as financial literacy; the lack of such skills may lead to increased financial anxiety and reduced self-esteem. Therefore, the present study aimed to determine the impact of “Financial Literacy Education” on self-esteem and financial anxiety among master’s students in Sabzevar city.

Methods: This semi-experimental study employed a pre-test/post-test design with a control group. The study population included all master’s students in Sabzevar city during the 2024–2025 academic year. Using convenience sampling, 34 master’s degree students were selected and then randomly assigned to two equal groups (17 students in each group) by drawing lots. Research data were collected through a demographic questionnaire, the “Coopersmith Self-Esteem Inventory”, and the “Archuleta Financial Anxiety Scale”. The validity of the instruments was assessed qualitatively and the reliability was assessed using the internal consistency method by calculating Cronbach's alpha coefficient. The intervention group received six sessions of financial literacy training, while the control group remained on the waiting list. Data were analyzed using SPSS. 27.

Results: “Financial Literacy Education” effectively increased occupational self-esteem and reduced financial anxiety among master’s students ($P < 0.05$).

Conclusion: Financial literacy education contributes to enhancing self-esteem and reducing financial anxiety among master’s students. Therefore. It is recommended that educational planners and university administrators incorporate financial literacy course into master’s programs and also hold relevant workshops for students.

Keywords: Financial Literacy, Self-Esteem, Financial Anxiety, Master Student.

اثر بخشی «آموزش سواد مالی» بر عزت نفس و اضطراب مالی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار

محمد رضا فرشاد^{۱*}، سید فواد موسوی جراحی^۲، حانیه صادقی نسب^۳

۱- استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران.

۲- کارشناسی ارشد روانشناسی شخصیت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، سبزوار، ایران.

۳- دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران.

نویسنده مسئول: محمد رضا فرشاد، استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران.
ایمیل: Mr.farshad@hsu.ac.ir

پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۱۱/۲۷

دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۹/۱۲

چکیده

مقدمه: دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد در آستانه ورود به بازار کار، نیازمند مهارت هایی همچون سواد مالی هستند؛ زیر فقدان آن می تواند افزایش اضطراب مالی و کاهش عزت نفس شغلی را در پی داشته باشد. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین تاثیر "آموزش سواد مالی" بر عزت نفس و اضطراب مالی روی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار اجرا شد.

روش کار: روش پژوهش حاضر نیمه تجربی و با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه مداخله و کنترل می باشد. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد شهر سبزوار در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس ۳۴ تن از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد انتخاب و سپس به صورت تصادفی ساده به شیوه قرعه کشی در ۲ گروه مساوی (هر گروه ۱۷ تن) قرار گرفتند. جمع آوری داده های پژوهش از طریق پرسشنامه جمعیت شناختی، "سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت" (Coopersmith Self-Esteem Inventory) و "مقیاس اضطراب مالی آرچولتا" (Archuleta Financial Anxiety Scale) صورت گرفت. روایی ابزار ها به روش کیفی و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بررسی شد. گروه مداخله ۶ جلسه در "آموزش سواد مالی" شرکت کردند و گروه کنترل در فهرست انتظار برای آموزش ماندند. داده ها در نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۶ تحلیل شد.

یافته ها: "آموزش سواد مالی" بر افزایش عزت نفس و کاهش اضطراب مالی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد اثر بخش می باشد ($P < 0.05$).

نتیجه گیری: "آموزش سواد مالی" به افزایش عزت نفس و کاهش اضطراب مالی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد کمک کرد. لذا به برنامه ریزان آموزشی و مدیران دانشگاه ها پیشنهاد می شود که واحد سواد مالی در دروس کارشناسی ارشد گنجانده شود و همچنین کارگاه های مربوطه برای دانشجویان اجرا شود.

کلیدواژه ها: سواد مالی، عزت نفس، اضطراب مالی، دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد.

دانشجویان از دو منظر شایان توجه و اهمیت بیشتری در جامعه هستند (۱). اول آنکه در گستره‌ی عمر خود پرتوان ترین و آماده ترین دوران را سپری می کنند و دوم آنکه از بین جوانان به لحاظ توانمندی ذهنی و استعدادهای تحصیلی دانشجویان گروهی برگزیده هستند (۲). با اینحال، دانشجویان از جمله اقشاری هستند که از جهات مختلف جسمی، روانی، مالی، محیطی و خانوادگی در معرض مسائل تنش زای متعددی نظیر نامنظمی ساعات خواب و بیداری، کمبود شرایط و زمان تفریح، متحمل شدن هزینه های مختلف، تنش و فشار درس و امتحان، بعضاً دوری از خانواده قرار دارند و این مسئله علاوه بر به هدر رفتن سرمایه های جامعه، ایشان را از رسیدن به اهداف باز می دارد و منجر به ناکارآمدی منابع انسانی می شود (۳).

اضطراب مالی (financial anxiety)، یکی از چالش هایی است که دانشجویان را به خود درگیر می کند. اضطراب مالی به عنوان نگرانی، ترس یا ناراحتی در مورد پول تعریف می شود و اغلب به عنوان یک نگرش ناسالم تلقی می شود (۴). اضطراب مالی، که با نگرانی مداوم در مورد پول و ثبات مالی مشخص می شود، می تواند بر عملکرد تحصیلی، سلامت روان و کیفیت کلی زندگی دانشجویان تأثیر منفی بگذارد (۵-۷) افزایش شهریه ها، دسترسی محدود به کمک های مالی و لزوم ایجاد تعادل بین کار و تحصیل، به اضطراب مالی بسیاری از دانشجویان دامن می زند (۸). در سال های اخیر، اضطراب مالی دانشجویان دانشگاه مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است.

نتایج پژوهش Moore و همکاران (۹) نشان داد که دانشجویان اثرات اضطراب مالی را در مطالعات دانشگاهی و زندگی اجتماعی خود تجربه می کنند. اضطراب مالی ممکن است مانعی برای دستیابی به موفقیت تحصیلی باشد، زیرا مانع از خرید کتاب های درسی توسط دانشجویان می شود، باعث می شود که آن ها شغل را بر تکالیف درسی اولویت دهند و مانع پیشرفت اهداف شغلی شوند. اضطراب مالی همچنین با زندگی اجتماعی دانشجویان مرتبط بود. دانشجویان اغلب خود را با همسالان خود مقایسه مالی می کردند و آن ها را دارای درآمد بیشتر می دانستند. این مقایسه مداوم منجر به احساس شرم و ناامیدی می شد. Lee و همکاران (۴)، در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که اضطراب مالی با رضایت مالی ارتباط منفی دارد. به عبارت دیگر، با افزایش

اضطراب مالی، رضایت مالی کاهش می یابد. ورود به بازار کار برای بسیاری از دانشجویان، با تجربه تردید در توانمندی های حرفه ای همراه است، تجربه ای که بخشی از آن به عزت نفس مربوط می شود. عزت نفس بر درک افراد از ارزش خود و ارزش های سازمانی تأکید دارد (۱۰). در حقیقت، عزت نفس به میزانی که یک فرد خود را به عنوان یک عضو سازمان، توانمند، مهم و ارزشمند می داند، تعریف می شود (۱۱). عزت نفس در محیط اجتماعی سازمان رشد می یابد و این امر، نتیجه پیام هایی است که فرد از دیگران درباره صلاحیت های خود دریافت می کند (۱۲) و نقش مهمی در شکل دهی انگیزه، نگرش های کاری و رفتارهای فرد ایفا می کند (۱۳). وقتی عزت نفس کارکنان آسیب ببیند، آن ها خود را کم ارزش تر و کم صلاحیت تر می بینند که می تواند منجر به رفتارهای انحرافی در محل کار شود (۱۴، ۱۵).

سواد مالی (financial literacy) یکی از عوامل مؤثر بر اضطراب مالی است؛ به گونه ای که با افزایش سطح سواد مالی، میزان اضطراب مالی کاهش می یابد. سواد مالی را می توان به عنوان توانایی فرد در قضاوت آگاهانه و تصمیم گیری مؤثر در مورد استفاده و مدیریت پول تعریف کرد (۱۶). در واقع سواد مالی نوعی درک و دانش در مورد مدیریت مالی و همچنین به حداقل رساندن خطرات آینده است (۱۷). بعبارت دیگر، سواد مالی یک نیاز اساسی است که فرد برای جلوگیری از مشکلات مالی باید داشته باشد (۱۸). سواد مالی شامل ۴ مفهوم مالی است: ۱- دانش عمومی مربوط به امور مالی، ۲- دانش مربوط به مدیریت پول ۳- دانش مربوط به سرمایه گذاری و پس انداز و ۴- دانش مربوط به خطرپذیری (۱۸). همچنین، ابعاد سواد مالی که باید بر آن ها تسلط داشت عبارتند از: دانش عمومی در مورد امور مالی، پس انداز و وام، بیمه و سرمایه گذاری (۱۹، ۲۰). سواد مالی، توسعه اقتصادی را ارتقا می دهد که به نوبه خود باعث رشد می شود و رشد و مدیریت صحیح امور مالی با دانش مالی آسان تر می شود (۲۱). دانشجویان دانشگاه برای مدیریت درآمد، هزینه های تحصیلی، بدهی و حتی سرمایه گذاری ها یا پس اندازهای کوچک به سواد مالی نیاز دارند (۲۲) بنابراین، اهمیت سواد مالی در بین دانشجویان را نمی توان نادیده گرفت، زیرا یک پایه قوی سواد مالی نه تنها به دانشجویان کمک می کند تا امور مالی خود را حفظ کنند، بلکه از گسترش و ثبات اقتصاد به طور کلی

تاریخ انجام این پژوهش و تمایل به مشارکت و همکاری در جلسات آموزشی بود. معیارهای خروج شامل؛ غیبت بیش از ۲ جلسه در جلسات درمانی این طرح پژوهش و عدم تمایل به ادامه همکاری بود.

به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه جمعیت شناختی شامل سن و جنسیت و ابزارهای زیر استفاده شد.

«سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت» (Coopersmith Self-Esteem Inventory) توسط Coopersmith در سال ۱۹۸۱ در ایالات متحده آمریکا و برای افراد بالاتر از ۱۶ سال طراحی شده و شامل ۵۸ عبارت و ۴ مؤلفه است. عزت نفس عمومی (general self-esteem) با ۲۶ عبارت (۱، ۳، ۴، ۷، ۱۰، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۴، ۲۵، ۲۷، ۳۰، ۳۱، ۳۴، ۳۵، ۳۸، ۳۹، ۴۳، ۴۷، ۴۸، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸)، عزت نفس خانوادگی (family self-esteem) با ۸ عبارت (۶، ۹، ۱۱، ۱۶، ۲۰، ۲۲، ۲۹، ۴۴)، عزت نفس اجتماعی (social self-esteem) با ۸ عبارت (۵، ۸، ۱۴، ۲۱، ۲۸، ۴۰، ۴۹، ۵۲) و عزت نفس شغلی/تحصیلی (occupational/academic self-esteem) با ۸ عبارت (۲، ۱۷، ۲۳، ۳۳، ۳۷، ۴۲، ۴۶، ۵۴)، را به صورت بله/خیر مورد سنجش قرار می دهد و ۸ عبارت دیگر (شامل ۲۶، ۳۲، ۴۱، ۴۵، ۵۰، ۵۳، ۵۸) عبارت های دروغ سنج (lie scale) هستند و برای ارزیابی صداقت پاسخ دهنده بکار گرفته می شوند. در پژوهش حاضر، تمرکز بر مؤلفه عزت نفس شغلی است که عبارت های مرتبط با آن به طور مجزا تحلیل شدند. پاسخ ها به صورت ۲ گزینه ای (درست / نادرست) هستند. نمره دهی به گونه ای انجام می شود که بر اساس جهت گیری مثبت یا منفی جمله در برخی عبارت ها، پاسخ «درست» نمره ۱ و «نادرست» نمره صفر می گیرد، و در برخی دیگر این قاعده برعکس است. بنابراین، نمره کل عزت نفس با جمع کردن نمره ۴ مؤلفه عمومی، خانوادگی، اجتماعی و شغلی به دست می آید. نمره مؤلفه دروغ سنج، در مجموع نمره محاسبه نمی شود. حداکثر نمره در مؤلفه عمومی مساوی ۲۶ و در هر یک از ۳ مؤلفه دیگر مساوی ۸ است. حداکثر نمره کلی عزت نفس مساوی ۵۰ می باشد (۲۷).

Kawash&Kozeluk (۲۸) روایی سازه به روش روایی همگرایی «سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت» با «سیاهه عزت نفس ناوابسته به فرهنگ باتل» (Battle Culture-Free Self-Esteem Inventory) روی ۳۲۷ دانش آموز مقطع هشتم در کانادا بررسی و ۰/۸۶ گزارش کردند. درباره پایایی اطلاعاتی گزارش نشده است. Chiu (۲۹) روایی

نیز پشتیبانی می کند (۲۳). Mancone و همکاران (۲۴) در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که آموزش سواد مالی، جوانان را به مهارت های لازم برای پیمایش در چشم اندازهای پیچیده مالی مجهز می کند و تضمین می کند که آن ها به بزرگسالانی تبدیل می شوند که می توانند امور مالی را به طور مؤثر مدیریت کنند، برای آینده برنامه ریزی کنند و به طور سازگارانه به چالش های اقتصادی پاسخ دهند. همچنین Manopol & Pabelona (۲۵) در پژوهش خود با این نکته دست یافتند که سطح بالای سواد مالی می تواند به دانشجویان در کاهش تنش و اضطراب مالی کمک کند. عسکری و همکاران (۲۶) نیز در مطالعه ای به نتیجه رسیدند که سواد مالی بر اضطراب مالی تاثیر معناداری دارد و این تاثیر به صورت منفی می باشد؛ یعنی هرچه قدر سواد مالی افراد بیشتر شود، اضطراب مالی آن ها کمتر می شود. برخلاف یافته های پیشین برخی پژوهشگران که بر اهمیت آموزش سواد مالی در بین دانشجویان و تاثیر آن بر عزت نفس شغلی و اضطراب مالی آن ها تاکید دارند، پژوهش های انجام شده در این زمینه بسیار محدود بوده است و بیشتر بر پیامدهای کلی (مانند افزایش عزت نفس و کاهش اضطراب) تمرکز داشته اند. در حالیکه نقش این آموزش به صورت خاص تر بر افزایش عزت نفس شغلی و کاهش اضطراب مالی، کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به اهمیت پرداختن به مسائل دانشجویان جهت ارتقاء سلامت روانشناختی و بهبود عملکرد در تحصیل و زندگی آن ها و با توجه به ظرفیت های موجود در «آموزش سواد مالی»، پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی «آموزش سواد مالی» بر عزت نفس شغلی و اضطراب مالی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد انجام شد.

روش کار

روش پژوهش حاضر بر پایه طرح های نیمه تجربی با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل می باشد. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. از میان این جامعه، ۳۴ تن از دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب و به روش قرعه کشی در ۲ گروه مداخله (۱۷ تن) و گروه کنترل (۱۷ تن) قرار گرفتند. معیارهای ورود به پژوهش؛ دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار، مشغول به تحصیل بودن در

پژوهش Grable و همکاران (۳۳) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تأییدی «مقیاس اضطراب مالی» روی ۲۰۰ فرد مراجعه کننده دارای اختلال روانشناختی که در رده سنی ۲۰ تا ۶۳ سال که به مرکز مشاوره تخصصی در جنوب شرقی ایالات متحده مراجعه کرده بودند، بررسی و ساختار تک عاملی تأیید شد. همچنین، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه فوق بررسی و ۰/۹۵ بدست آمد.

در ایران، نادری نویندگانی و تقی‌زاده (۳۴) روایی سازه به روش روایی واگرای «مقیاس اضطراب مالی» با «پرسشنامه رضایت مالی» (Financial Satisfaction Questionnaire) روی ۲۵۰ تن دانشجوی دانشگاه یزد بررسی و ۰/۹۲- گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۹۲ بدست آمد. در پژوهش ملکپها و عکافیان (۳۵) روایی ملاکی به روش روایی همزمان «مقیاس اضطراب مالی» با «پرسشنامه رفتار مالی» (Financial Behavior Questionnaire) روی ۳۰ تن از زنان شاغل اصفهان بررسی و ۰/۵۴- گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۹۲ بدست آمد.

در پژوهش حاضر روایی محتوا به روش کیفی «سیاهه عزت نفس کوپراسمیت» و «مقیاس اضطراب مالی» بر اساس نظر ۵ تن از متخصصان رشته روانشناسی و مشاوره دانشگاه حکیم سبزواری بر اساس وضوح، ضرورت و جامع بودن هر یک از عبارات های ابزارها بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۳۴ تن دانشجوی کارشناسی ارشد شاغل به تحصیل (نمونه پژوهش حاضر) برای «مقیاس اضطراب مالی» برابر با ۰/۷۳ و برای «مقیاس عزت نفس شغلی» به روش کوادر- ریچاردسون ۰/۷۶ بدست آمد.

در پژوهش حاضر «آموزش سواد مالی» بر اساس الگوی Phillips طی ۶ جلسه ۹۰ دقیقه ای به صورت گروهی اجرا شد (۳۶). در ایران این بسته آموزشی توسط قناییزی و اطهری ترجمه، اجرا و مورد تأیید قرار گرفته است (۳۷). در پژوهش حاضر، روایی مداخله به روش محتوا به روش کیفی بررسی شد. برای انجام این کار، قبل از اجرا، «آموزش سواد مالی» در اختیار ۳ عضو هیأت علمی گروه روانشناسی

سازه به روش روایی همگرایی «سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت» با «درجه بندی های معلم برای عزت نفس» (Teachers Ratings for Self-Esteem) روی ۸۰ تن از دانش آموزان مقطع چهارم تا هفتم نواحی شمال مرکزی کشور هند بررسی و ۰/۴۸- گزارش شد. ثبات به روش بازآزمون با فاصله زمانی نامشخص برای نمونه های فوق بررسی و ۰/۷۶- گزارش شد.

شکرکن و نیسی (۳۰) روایی ملاکی به روش همزمان «سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت» را با معدل آخر سال دانش آموزان پسر (۱۸۰ تن) و دختر (۱۸۰ تن) متوسطه دوم شهر نجف آباد بررسی و به ترتیب ۰/۶۹ و ۰/۷۱- به دست آمد. ثبات به روش بازآزمون با فاصله زمانی نامشخص روی نمونه های فوق بررسی و برای پسران و دختران به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۲- گزارش شد. برومند (۳۱) روایی سازه به روش روایی همگرایی «سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت» با «پرسشنامه شخصیت آیزنک» (Eysenck Questionnaire Personality) روی ۱۱۸ دختر و ۱۳۲ پسر دانش آموزان دبیرستانی شهر اسلامشهر بررسی و ۰/۸۱- گزارش شد. ثبات به روش ۲ نیمه سازی با محاسبه ضریب اسپیرمن براون روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۸۲- گزارش شد.

«مقیاس اضطراب مالی» (Financial Anxiety Scale) توسط Archuleta و همکاران در نیویورک در سال ۲۰۱۳ طراحی شد و دارای ۷ عبارت است. این مقیاس فاقد زیرمؤلفه است. نمره گذاری بر اساس طیف ۷ درجه ای لیکرت به ترتیب از ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) است و نمره آن به صورت یک نمره کل محاسبه می شود. مقیاس فاقد عبارت های معکوس است و همه عبارت ها به صورت هم جهت نمره گذاری می شوند. حداقل و حداکثر نمره بدست آمده به ترتیب ۷ و ۴۹ است. نمره ۷ تا ۲۱ به معنای اضطراب مالی پایین، ۲۱ تا ۳۵ به معنای اضطراب مالی متوسط و ۳۶ تا ۴۹ به معنای اضطراب مالی بالا است (۵).

Tran و همکاران (۳۲) روایی ملاکی به روش همزمان «مقیاس اضطراب مالی» با نتایجی که روانشناسان از طریق مصاحبه بالینی با ۱۵۰ دانشجوی مراجع کننده مبتلا به اضطراب مالی مراجعه کننده به مراکز مشاوره دانشگاه آریزونا بررسی و ۰/۷۲- گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۳۰۴ تن از دانشجویان دانشگاه آریزونا بررسی و ۰/۹۳- بدست آمد. در

شخصی، اولویت‌بندی هزینه‌ها و شناخت منابع درآمدی، به بازسازی ذهنی تجربیات مالی گذشته خود پرداختند. این مرحله به آن‌ها کمک کرد تا نقاط قوت و ضعف خود را در تصمیم‌گیری‌های مالی شناسایی کرده و احساس کنترل بیشتری نسبت به وضعیت اقتصادی خود پیدا کنند. در ادامه، تمرین‌هایی با محوریت شبیه‌سازی موقعیت‌های مالی روزمره انجام شد. سپس، فعالیت‌هایی با تمرکز بر ارتباط بین مدیریت مالی و عزت نفس شغلی طراحی شد. دانشجویان در قالب بازی‌های نقش‌آفرینی، موقعیت‌هایی را تجربه کردند که در آن‌ها توانایی مدیریت مالی مؤثر منجر به افزایش حس استقلال، کاهش اضطراب مالی، و ارتقای عزت‌نفس شغلی شد. این فعالیت‌ها به آن‌ها کمک کرد تا درک کنند چگونه تسلط بر امور مالی می‌تواند به شکل‌گیری هویت حرفه‌ای قوی‌تر منجر شود.

در جلسه ششم: به جمع‌بندی و بررسی پیشرفت پرداخته شد. در آخرین جلسه از دوره آموزشی سواد مالی برای دانشجویان کارشناسی کارشناسی ارشد، مجموعه‌ای از فعالیت‌های انجام شده در طی دوره مرور، ارزیابی و تثبیت مفاهیم با هدف جمع‌بندی مطالب و تقویت کاربرد عملی سواد مالی در مسیر شغلی دانشجویان اجرا شد. ابتدا، مطالب کلیدی جلسات پیشین از جمله اصول بودجه‌بندی، مدیریت هزینه‌ها، برنامه‌ریزی برای پس‌انداز و تأثیر سواد مالی بر عزت نفس شغلی به صورت مرحله‌به‌مرحله مرور شد. دانشجویان با یادآوری مفاهیم و بازسازی ذهنی تمرین‌های گذشته، توانستند ارتباط بین مهارت‌های مالی و احساس کنترل فردی را مجدداً درک کرده و آن را در بستر تجربیات شخصی خود بازبینی کنند. در ادامه، هر دانشجو با استفاده از فرم‌های خودارزیابی، میزان پیشرفت فردی خود را در طول دوره بررسی کرد. این ارزیابی‌ها شامل تحلیل تغییرات رفتاری، میزان تسلط بر مفاهیم مالی، و تأثیر آن‌ها بر عزت‌نفس در موقعیت‌های شغلی بود. مربی جلسه نیز با بررسی این داده‌ها، بازخوردهای هدفمند و راهکارهای نهایی برای ادامه مسیر یادگیری ارائه داد. این جلسه پایانی، با تأکید بر مرور، ارزیابی و تثبیت، نقطه عطفی در مسیر توانمندسازی دانشجویان کارشناسی کارشناسی ارشد بود.

نحوه اجرای پژوهش به این صورت بود که پس از تصویب پروپوزال طرح و اخذ کد اخلاق و دریافت معرفی نامه از معاونت پژوهشی دانشگاه حکیم سبزواری، نمونه‌ها انتخاب شدند. نحوه انجام مداخله و توضیحات لازم برای

و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار قرار داده شد و آن‌ها پس از اعمال اصلاحات جزئی تأیید کردند.

محتوای جلسات «آموزش سواد مالی»

در جلسه اول: هدف این جلسه معرفی سواد مالی و اهمیت آن در بین دانشجویان مقطع کارشناسی کارشناسی ارشد بود. در ابتدا تاریخچه این روش و کاربرد آن به زبان ساده برای دانشجویان کارشناسی کارشناسی ارشد توضیح داده شد و در ادامه به مفهوم سواد مالی تأثیرات مثبت سواد مالی بر آرامش روانشناختی به‌طور قابل درک پرداخته شد.

جلسه دوم: به موضوع بودجه و برنامه‌ریزی مالی آشنایت با اصول پایه‌ای برنامه‌ریزی مالی شخصی و تلاش در جهت تحلیل مفاهیم کلیدی مانند بودجه‌بندی، اولویت‌گذاری مالی و مدیریت هزینه‌ها را در قالب موقعیت‌های واقعی زندگی دانشجویی پرداخته شد.

جلسه سوم: تمرکز بر مفهوم پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در بین دانشجویان مقطع کارشناسی کارشناسی ارشد و نقش پس‌انداز در مدیریت مالی شخصی بود. در ادامه، نمونه‌هایی از ابزارهای سرمایه‌گذاری ساده و کم‌خطر به دانشجویان معرفی شد. آن‌ها با مفاهیمی مانند صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، سپرده‌گذاری بلندمدت و اپلیکیشن‌های مدیریت مالی آشنا شدند و تلاش کردند تا تفاوت‌های میان این ابزارها را شناسایی کنند.

جلسه چهارم: این جلسه با هدف تمرکز بر مدیریت بدهی‌ها و جلوگیری از اضطراب مالی بود. استفاده از نمودارهای مقایسه‌ای و سناریوهای واقعی از ارکان اساسی این جلسه بود و دانشجویان کارشناسی کارشناسی ارشد پس از مشاهده نمونه‌هایی از بدهی‌های مصرفی، سرمایه‌ای و اعتباری، تلاش کردند تا در غیاب نمودارها، ساختار هر نوع بدهی را تحلیل و طبقه‌بندی کنند. این فعالیت به آن‌ها کمک کرد تا حافظه فعال خود را به کار گیرند، مفاهیم مالی را درونی‌سازی کنند، و توانایی تشخیص بدهی‌های مولد از غیرمولد را در موقعیت‌های پیچیده تقویت نمایند. تحلیل هزینه-فایده، ارزیابی ریسک، و پیش‌بینی پیامدهای روانی هر استراتژی، از جمله محورهای این تمرین بود که به تقویت مهارت‌های تحلیلی و تصمیم‌گیری در شرایط مالی دشوار کمک کرد.

در جلسه پنجم: به افزایش عزت‌نفس از طریق کنترل مالی اختصاص پیدا کرد. در آغاز جلسه، دانشجویان با مرور مفاهیم پایه‌ای مدیریت مالی همچون بودجه‌بندی

فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و در سطح آمار استنباطی از آزمون‌های کلموگروف-اسمیرنوف و لوین برای بررسی واریانس‌ها و همچنین تحلیل کواریانس برای بررسی فرضیه پژوهش استفاده گردید. داده‌ها در نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۶ تحلیل شد.

یافته‌ها

در این مطالعه نتایج جمعیت شناختی نشان داد که در گروه مداخله، ۶ تن (۳۵/۲۹ درصد) در طبقه سنی ۲۸ تا ۳۱ سال، ۴ تن (۲۳/۵۳ درصد) در طبقه سنی ۲۴ تا ۲۷ سال، ۴ تن (۲۳/۵۳ درصد) در طبقه سنی ۳۶ تا ۳۹ سال و ۳ تن (۱۷/۶۵ درصد) در طبقه سنی ۳۲ تا ۳۵ سال بودند. در گروه کنترل، ۵ تن (۲۹/۴۱ درصد) در طبقه سنی ۳۲ تا ۳۵ سال، ۵ تن (۲۹/۴۱ درصد) در طبقه سنی ۳۶ تا ۳۹، ۴ تن (۲۳/۵۳ درصد) در طبقه سنی ۲۸ تا ۳۱ سال و ۳ تن (۱۷/۶۵ درصد) در طبقه سنی ۲۴ تا ۲۷ سال قرار داشتند. از لحاظ جنسیت، جنسیت دختر در گروه مداخله ۸ تن (۴۷/۰۶ درصد) و در گروه کنترل ۷ تن (۴۱/۱۸ درصد) و از نظر جنسیت پسر در گروه مداخله ۹ تن (۵۲/۹۴ درصد) و در گروه کنترل ۱۰ تن (۵۸/۸۲ درصد) حضور داشتند.

میانگین و انحراف معیار متغیرها در مرحله پیش آزمون در جدول ۱ ارائه شده است. باتوجه به اینکه اعضا شرکت کننده در ۲ گروه مداخله و کنترل، طی ۲ مرحله پیش آزمون و پس آزمون مورد ارزیابی قرار گرفتند، داده‌ها در سطح درون گروهی دارای وابستگی آماری می‌باشند و باتوجه به گمارش تصادفی افراد در ۲ گروه مداخله و کنترل، مقایسه بین گروه‌ها از نظر آماری مستقل در نظر گرفته شده است.

آن‌ها توضیح داده شد. همچنین شرکت کنندگان، سؤالات مرتبط با روند انجام درمان پژوهش حاضر را پرسیدند و رضایت آگاهانه از متقاضیان کسب گردید. دانشجویان کارشناسی ارشد متقاضی در ۲ گروه مداخله و کنترل بصورت تصادفی ساده با استفاده از قرعه کشی قرار داده شدند. به منظور اطمینان از عدم مواجهه اعضا شرکت کننده در ۲ گروه مداخله و کنترل، شرکت کنندگان گروه مداخله و کنترل در روزهای جداگانه جهت تکمیل ابزارها دعوت شدند. ابتدا مرحله پیش آزمون پژوهش انجام شد. به منظور اجرای این مرحله شرکت کنندگان بصورت حضوری در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه آزاد واحد سبزوار حضور یافتند و بصورت مداخله- کاغذی انجام شد. سپس اعضا گروه مداخله تحت «آموزش سواد مالی» قرار گرفتند. در طول این مدت گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد و در لیست انتظار قرار داشت. سپس، از هر ۲ گروه پس آزمون گرفته شد.

ملاحظات اخلاقی شامل رضایت آگاهانه، حفظ کرامت انسانی، عدم آسیب جسمی و روانی، رازداری شرکت کنندگان در تمام طول مدت پژوهش مورد توجه پژوهشگران بوده است. همچنین، به شرکت کنندگان یادآوری گردید که هر زمان که مایل به ادامه همکاری در پژوهش نباشند، مجاز به خروج از پژوهش هستند. بعلاوه، در طول مدت اجرای آموزش، گروه کنترل در لیست انتظار قرار داشتند و بعد از پایان پژوهش، گروه کنترل نیز «آموزش سواد مالی» را دریافت کردند.

برای تحلیل داده‌ها در ۲ سطح آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. در سطح آمار توصیفی از شاخص‌های

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیرهای عزت نفس شغلی و اضطراب مالی در گروه‌های مداخله و کنترل در مراحل پیش آزمون و پس آزمون

متغیرها	گروه مداخله		گروه کنترل	
	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون
عزت نفس شغلی	۳/۸۸±۲/۰۸	*۵/۴۱±۱/۲۷	۳/۷۰±۱/۹۹	۳/۹۴±۲/۱۹
اضطراب مالی	۲۱/۶۴±۲/۷۳	*۱۸/۵۲±۲/۴۲	۲۰/۱۷±۲/۶۴	۱۹/۸۲±۲/۷۸

* $P < 0.05$

(گروه مداخله: $P=0.36$; گروه کنترل: $P=0.19$) همه مقادیر بیشتر از ۰/۰۵ بود ($P > 0.05$)، بنابراین، توزیع داده‌ها نرمال در نظر گرفته شد. بر اساس نتایج توزیع داده‌های مربوط به متغیرهای وابسته در پژوهش در هر ۲ گروه نرمال

نرمال بودن داده‌ها با آزمون‌های شاپیرو ویلک (Shapiro-wilk) بررسی شد. نتایج آزمون نشان می‌دهد که توزیع داده‌ها برای متغیرهای عزت نفس شغلی (گروه مداخله: $P=0.22$; گروه کنترل: $P=0.17$) و اضطراب مالی

استفاده از تحلیل کواریانس بلامانع است. بمنظور روشن ساختن معناداری تفاوت میانگین نمره های عزت نفس شغلی و اضطراب مالی در گروه مداخله و کنترل و پیش آزمون و پس آزمون از تحلیل کواریانس استفاده شد که نتایج آن ها در جدول ۲ مشاهده می شود.

است ($P > 0.05$). همچنین، با توجه به آزمون لوین (Leven's Test)، نتایج برای واریانس متغیر عزت نفس شغلی ($P = 0.94$)، ($F = 1.87$) و برای اضطراب مالی ($P = 0.59$)، ($F = 2.07$) می باشد که با توجه به سطح معناداری ($P > 0.05$) واریانس نمره متغیر وابسته همگن می باشد و

جدول ۲: نتایج تحلیل کواریانس برای مقایسه نمره های عزت نفس شغلی و اضطراب مالی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	Df	p-value
عزت نفس شغلی					
پیش آزمون	۶۸/۴۶	۶۸/۴۶	۶۱/۳۵	۱	۰/۰۰۱
گروه ها	۱۵/۳۲	۱۵/۳۲	۱۳/۷۳	۱	۰/۰۰۱
خطا	۳۴/۵۹	۰/۱۷	----	۳۱	----
جمع	۸۶۵/۰۰	----	----	۳۴	----
اضطراب مالی					
پیش آزمون	۳۳/۱۰	۳۳/۱۰	۵/۵۳	۱	۰/۰۲
گروه ها	۲۶/۹۳	۲۶/۹۳	۴/۴۹	۱	۰/۰۴
خطا	۱۸۵/۶۰	۵/۹۸	----	۳۱	----
کل	۱۲۷۳۶/۰۰	----	----	۳۴	----

فردی می شود که مستقیماً بر عزت نفس شغلی آن ها تأثیر می گذارد. در تبیین این یافته می توان بیان کرد که دانشجویان با کسب دانش و مهارت های مالی توانایی مدیریت مؤثر منابع مالی خود را به دست می آورند. این موفقیت در کنترل امور مالی، به طور مستقیم به احساس کفایت و شایستگی فردی منجر می شود. زمانی که دانشجویان قادر به تهیه بودجه، برنامه ریزی برای پس انداز و مدیریت هزینه ها هستند، این موفقیت به سایر حوزه های زندگی از جمله حوزه تحصیلی و شغلی تعمیم می یابد (۳۸). آموزش مالی، مهارت های تحلیلی و تصمیم گیری دانشجویان را تقویت می کند. توانایی ارزیابی گزینه های مالی مختلف و انتخاب بهترین راهکار، به دانشجویان کمک می کند تا در موقعیت های تحصیلی و شغلی نیز با اعتماد به نفس بیشتری عمل کنند. این مهارت ها به ویژه برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد که در آستانه ورود به بازار کار هستند، حیاتی است (۳۹).

پژوهش Fernandes و همکاران (۳۸) به بررسی «آموزش سواد مالی» بر عزت نفس و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرداخته است. این آموزش با دانشجویان کمک می کند تا با کاهش نگرانی های مالی، انرژی ذهنی و روانی بیشتری

باتوجه به مقادیر F بدست آمده از جدول ۲ و سطح معناداری آن ها که کوچکتر از ۰/۰۵ است ($P < 0.05$) مشاهده می شود که که آموزش سواد مالی بر عزت نفس شغلی و اضطراب مالی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار اثربخش بوده است.

بحث

پژوهش حاضر با هدف تعیین تاثیر آموزش سواد مالی بر عزت نفس و اضطراب مالی روی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار اجرا شد.

یافته اول نشان داد «آموزش سواد مالی» سبب افزایش عزت نفس گروه مداخله شده است. این یافته با نتایج پژوهش های انجام شده قبلی همچون Fernandes و همکاران (۳۸)، Serido و همکاران، (۳۹) همسو است. به طور نمونه Serido و همکاران (۳۹) در پژوهشی که روی دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد که در یک برنامه آموزشی ساختاریافته سواد مالی شرکت کرده بودند، نشان دادند که «آموزش سواد مالی» بر خود کارآمدی و اعتماد به نفس شغلی دانشجویان تأثیر می گذارد. به عبارتی، این توانمندی های کسب شده منجر به افزایش احساس کفایت و شایستگی

(۴۰). همچنین، می توان گفت دانشجویانی که از نظر مالی باسواد هستند، تصور مثبت تری از خود دارند. این تصویر ذهنی مثبت، به افزایش عزت نفس در موقعیت های شغلی و تحصیلی منجر می شود. و همچنین، آموزش مالی با شفاف سازی مفاهیم پیچیده مالی و ارائه راهکارهای عملی، به دانشجویان کمک می کند تا در مواجهه با مشکلات مالی، به جای تجربه اضطراب، به دنبال راه حل های عملی باشند.

نتیجه گیری

«آموزش سواد مالی» بر افزایش عزت نفس شغلی و کاهش اضطراب مالی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد شهر سبزوار مؤثر بوده است. پیشنهاد می شود که برنامه ریزان آموزشی و مدیران دانشگاه ها گنجانیدن واحدهای سواد مالی در مقطع کارشناسی ارشد و برگزاری کارگاه های عملی مدیریت مالی شخصی در شروع هر ترم برای دانشجویان را لازم اجرا کنند. از محدودیت های پژوهش حاضر استفاده از ابزار خودگزارش دهی است که شرایط جسمی و روحی فرد می تواند روی پاسخ افراد تأثیر داشته باشند. همچنین، به جمعیت خاص مورد مطالعه (دانشجویان کارشناسی ارشد شهر سبزوار) و محدودیت به شهر سبزوار می توان اشاره کرد، لذا در تعمیم نتایج جانب احتیاط صورت گیرد.

سیاسگزاری

مقاله حاضر حاصل طرح پژوهشی بوده که با شناسه اخلاق IR.HSU.REC.1404.049 در تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۱۱ در دانشگاه حکیم سبزواری بررسی و مصوب گردید. از کلیه دانشجویان محترمی که در پژوهش حاضر مشارکت کردند، تشکر و قدردانی می شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچگونه تضاد منافی را گزارش نکردند.

را بر پیشرفت تحصیلی و توسعه مهارت های حرفه ای متمرکز کنند. این آرامش ذهنی به آن ها اجازه می دهد تا با اطمینان بیشتری به دنبال فرصت های شغلی و تحصیلی باشند. این نگرش آینده نگر نه تنها در مسائل مالی، بلکه در برنامه ریزی شغلی و تحصیلی نیز تأثیرگذار است. دانشجویان یاد می گیرند چگونه برای اهداف شغلی خود برنامه ریزی کنند و موانع پیش رو را پیش بینی نمایند. توانایی مدیریت مستقل امور مالی، به رشد احساس استقلال و خوداتکایی در دانشجویان منجر می شود.

یافته دیگر نشان داد که «آموزش سواد مالی» سبب کاهش اضطراب مالی دانشجویان کارشناسی ارشد بوده است. این یافته با پژوهش های Montalto و همکاران (۴۰)، Lusardi و همکاران (۴۱) و Lusardi & Tufano (۴۲) همسو است. Montalto و همکاران (۴۰) در پژوهشی نشان دادند که «آموزش سواد مالی» به دلیل اینکه مهارت های مالی مورد نیاز برای رویارویی با چالش های بازار کار را در اختیار دانشجویان قرار می دهد به طور قابل توجهی اضطراب مالی را کاهش می دهد. در تبیین این یافته نیز می توان گفت «آموزش سواد مالی» توانایی تحلیل شرایط مالی و یافتن راه حل های خلاقانه برای چالش های مالی را تقویت می کند. این مهارت ها به دانشجویان کمک می کند تا در مواجهه با مشکلات مالی، به جای تجربه اضطراب، به دنبال راه حل های عملی باشند. براساس پژوهش Lusardi & Tufano (۴۲) نشان داده شد که «آموزش سواد مالی» نه تنها باعث بهبود مدیریت مالی می شود، بلکه به عنوان یک عامل محافظتی در برابر اضطراب مالی و تحصیلی نیز عمل می کند. به طور کلی «آموزش سواد مالی» رویکردی کل نگر ارائه می کند و با ترکیب مؤلفه هایی همچون مدیریت مالی، بودجه بندی مالی، موفقیت هالی تحلیل شرایط مالی و یافتن راه حل های خلاقانه برای چالش های مالی، به افراد کمک می کند تا حس خودکارآمدی و ارزشمندی شغلی بیشتری را تجزیه کنند و در عین حال اضطراب های مالی را به شیوه ای سازنده مدیریت کنند

References

1. Alizadeh Aghdam MB, Abbaszadeh M, Saei M. [A sociological study of students' academic burnout (Case study: Students of Tabriz University)]. *Quarterly of Social Studies and Research in Iran*. 2022;11(2):489-516. <https://doi.org/10.22059/JISR.2022.319915.1191>
2. Heydari Z, Garavand H. Explaining the structural model of academic burnout based on self-compassion with the mediating role of academic seriousness in students. *Journal of Educational Psychology Studies*. 2025; 22(59):151-123. <https://doi.org/10.22111/jeps.2025.49787.5820>
3. Qajar M, Asadbeigi A. Investigating the relationship between demographic characteristics and anxiety, depression and stress in students. *Journal of the Iranian Institute for Health Sciences Research*. 2025;24(1):95-103. <http://dx.doi.org/10.61186/payesh.24.1.95>
4. Lee YG, Kelley HH, Lee JM. Untying financial stress and financial anxiety: Implications for research and financial practitioners. *Journal of Financial Therapy*. 2023;14(1):41-65. <https://doi.org/10.4148/1944-9771.1293>
5. Archuleta KL, Dale A, Spahn S. College students and financial distress: Exploring debt, financial satisfaction, and financial anxiety. *Journal for Financial Counseling and Planning Education*. 2013;24(2):50-62. <https://doi.org/10.1080/01494929.2013.766296>
6. Norvilitis JM, Linn BK. The role of student debt and debt anxiety in college student financial well-being. *Journal of Student Financial Aid*. 2021;50(3): 18-36. <https://doi.org/10.55504/0884-9153.1721>
7. Potter D, Jayne D, Britt S. Financial anxiety among college students: The role of generational status. *Journal of Financial Counseling and Planning*. 2020;31(2):284-295. <https://doi.org/10.1891/JFCP-17-00033>
8. Ahamed AJ, Jakubowska D, Sadilek T. Financial anxiety of university students in Poland and Czechia: fsQCA analysis. *International Journal of Bank Marketing*. 2025;43(4):757-779. <https://doi.org/10.1108/IJBM-04-2024-0229>
9. Moore A, Nguyen A, Rivas S, Bany-Mohammed A, Majeika J, Martinez L. A qualitative examination of the impacts of financial stress on college students' well-being: Insights from a large, private institution. *Sage Open Medicine*. 2021;9(2):1-8. <https://doi.org/10.1177/20503121211018122>
10. Du H, Huang H, Li D, Zhang X. The effect of inclusive leadership on turnover intention of intensive care unit nurses: the mediating role of organization-based self-esteem and interactional justice. *BMC Nursing*. 2024;27(1):690.1-10. <https://doi.org/10.1186/s12912-024-02345-6>
11. Pierce JL, Gardner DG. Self-esteem within the work and organizational context: A review of the organization-based self-esteem literature. *Journal of Management*. 2004;30(5):591-622. <https://doi.org/10.1016/j.jm.2003.10.001>
12. Mohajeran B, Ghaleei A, Ashrafi Salimkandi F, Darvishi ZA. A study of the relationship between social capital and organizational health by the mediating role of organizational self-esteem. *Journal of Applied Sociology*. 2018;29(4):39-58. <https://doi.org/10.22108/jas.2018.101197.1026>
13. Zhang R, Kang H, Jiang Z, Niu X. How does workplace ostracism hurt employee creativity? Thriving at work as a mediator and organization-based self-esteem as a moderator. *Applied Psychology*. 2023;72(1):211-230. <https://doi.org/10.1111/apps.12374>
14. Atiya MA, Sliman WM, Elsebaie SR. COVID-19 stigma and nurses' professional quality of life, self-esteem and performance. *American Journal of Nursing Research*. 2021;9(6):206-215. <https://doi.org/10.12691/ajnr-9-6-4>
15. Shafique I, Qammar A, Kalyar MN, Ahmad B, Mushtaq A. Workplace ostracism and deviant behavior among nurses: A parallel mediation model. *Journal of Asia Business Studies*. 2020;15(1):50-71. <https://doi.org/10.1108/JABS-03-2020-0096>
16. Nicolini G, Haupt M. The assessment of financial literacy: New evidence from Europe. *International Journal of Financial Studies*. 2019;54(7):1-20. <https://doi.org/10.3390/ijfs7030054>
17. Anatasya PS, Putri AR, Kholifah S, Oktavia DT, Febriani DD, Pratama BC. The influence of financial literacy, lifestyle, and self-control on student consumptive behavior. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*. 2024;24(9):135-145. <https://doi.org/10.9734/ajeba/2024/v24i91482>
18. Asih DN, Andrianingsih V, Faisol M. The impact of financial literacy, financial technology,

- social environment, and lifestyle on financial management. *Journal Akademi Akuntansi*. 2025;8(2):314-324. <https://ejournal.umm.ac.id/index.php/jaa/article/view/37454>
19. Chen H, Volpe RP. An analysis of personal financial literacy among college students. *Financial Services Review*. 1998;7(2):107-128. [https://doi.org/10.1016/S1057-0810\(99\)80006-7](https://doi.org/10.1016/S1057-0810(99)80006-7)
 20. Gultom E, Liyas JN. The influence of locus of control and financial literacy on student financial behavior. *Asian International Journal of Business*. 2024;3(1):28-35. <https://doi.org/10.54099/aijb.v3i1.825>
 21. Basaula P. Impact of financial literacy on financial well-being of Nepalese college students. Doctoral dissertation, Shanker Dev Campus. 2024. <https://hdl.handle.net/20.500.14540/23785>
 22. Kharel KR, Yadav MU, Acharya B, Budhathoki DK, Gyawali A. Financial literacy among management students: Insights from universities in Nepal. *Knowledge and Performance Management*. 2024;8(1):63-78. <https://doi.org/10.1186/s12912-024-02345-6>
 23. Taj S, Reddy CP. Assessing the role of financial literacy in enhancing personal financial decision-making among students. *Institute of Management*. 2024;16(1):25-31. <https://doi.org/10.70599/rvim/2024/303>
 24. Mancone S, Tošti B, Corrado S, Spica G, Zanon A, Diotaiuti P. Youth, money, and behavior: The impact of financial literacy programs. In *Frontiers in Education*. 2024;24(9): 101-122. Frontiers Media SA. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1397060>
 25. Manipol VS, Pabelona RB. Unraveling the nexus: Exploring the interplay of financial literacy, behavior and practices. *Technology, Education, Management Journal*. 2025; 1;14(3): 45-58. <https://doi.org/10.18421/TEM143-19>
 26. Askari S, Zahmatkesh Z, Shahrestani S. Investigating the effect of financial literacy on financial anxiety considering the moderating role of financial self-efficacy. *Journal of Accounting and Management Vision*. 2024;7(95): 31-46. <https://doi.org/10.51659/josi.21-141>
 27. Coopersmith S. *Self-esteem inventories*. Consulting Psychologists Press Inc. 1981. https://doi.org/10.1007/978-3-319-28099-8_81-1
 28. Kozeluk L, Kawash G. Comparison of the Coopersmith Self-Esteem Inventory and the Battle Culture-Free Self-Esteem Inventory. *Perceptual and Motor Skills*. 1990;70(3_suppl):1162-. <https://doi.org/10.2466/pms.1990.70.3c.1162>
 29. Chiu LH. The reliability and validity of the Coopersmith Self-Esteem Inventory-Form B. *Educational and Psychological Measurement*. 1985 Dec;45(4):945-949. <https://doi.org/10.1177/0013164485454027>
 30. Shokrkon H, Neisi A. [The effect of self-esteem on the performance of high school male and female students]. 1994; 1(1): 11-27. <https://doi.org/10.22055/edus.1994.16171>
 31. Boromand M. [Investigating the practicality of validity and standardization of Coopersmith Self-Esteem Inventory Islamshahr Azad University]. Tehran: Islamic Azad University, Tehran Branch; 2001.
 32. Tran AG, Lam CK, Legg E. Financial stress, social supports, gender, and anxiety during college: A stress-buffering perspective. *The Counseling Psychologist*. 2018;46(7):846-869. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0011000018806687>
 33. Grable J, Heo W, Rabbani A. Financial anxiety, physiological arousal, and planning intention. *Journal of Financial Therapy*. 2015;5(2):2-19. <https://doi.org/10.4148/1944-9771.1083>
 34. Naderi Nobandegani Z, Taghizadeh R. The mediating role of self-efficacy in the relationship between financial anxiety and life satisfaction in Students of Yazd University. *Social work*. 2022; 10 (4):28-36. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.1735451.1401.10.4.3.3>
 35. Malekiha M, Akafian Y. The survey effectiveness of financial narrative therapy on financial anxiety of employees' women. *Psychological Researches in Management*. 2020; 6(1): 109-133. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24764833.1399.6.1.4.8>
 36. Phillips N. *The Zela Wela Kids: Build a Bank*. Author House publications. 2010. <https://www.amazon.com/Zela-Wela-Kids-Build-Bank/dp/1449074138>
 37. Ghanavizi N, Athari ZS. The Manner of Financial literacy education and its effect on the decrease of consumerism among primary school students in the city of Kashan. *New Educational Approaches*. 2023;17(2):21-40. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24763608.1401.17.2.2.4>
 38. Fernandes D, Lynch Jr JG, Netemeyer RG. Financial literacy, financial education, and downstream financial behaviors. *Management*

- Science. 2014;60(8):1861-1883. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1287/mnsc.2013.1849>
39. Serido J, Shim S, Mishra A, Tang C. Financial parenting, financial coping behaviors, and well-being of emerging adults. *Family Relations*. 2010;59(4):453-464. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2010.00615.x>
40. Montalto CP, Phillips EL, McDaniel A, Baker AR. College student financial wellness: Student loans and beyond. *Journal of Family and Economic Issues*. 2019;40(1):3-21. <https://DOI:10.1007/s10834-018-9593-4>
41. Lusardi A, Mitchell OS, Curto V. Financial literacy among the young. *Journal of Consumer Affairs*. 2010;44(2):358-380. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1745-6606.2010.01173.x>
42. Lusardi A, Tufano P. Debt literacy, financial experiences, and over indebtedness. *Journal of Pension Economics & Finance*. 2015;14(4):332-368. <https://doi:10.1017/S1474747215000232>